

Inngangur

Samkvæmt 47. gr. laga nr. 144/1994 um ársreikninga skal upplýsa um heildarfjárhæð skatta af rekstri á árinu og af eignum í lok þess árs. Þá skal einnig skýra frá skattalegum áhrifum óreglulegra rekstrarliða. Loks er einnig kveðið á um það í þessari grein laganna að skýra skuli frá tekjuskattsskuldbindingum hvort sem þær eru bókfærðar eða ekki. Tilgangur þessara reglna um tekjuskatt er að gefa nánari fyrirmæli um hvernig skuli að verki standa.

Tekjuskattur er mikilvægur liður í reikningsskilum fyrirtækja sem rekin eru með hagnaði. Nauðsynlegt er því að gefa skýra mynd af þessum gjaldalið í reikningsskilum fyrirtækis og hvenær hann kemur til greiðslu. Þar sem samkvæmni þarf ekki að vera á milli þess afkomuhugtaks sem kveðið er á um í lögum um ársreikninga og skattskyldra hreinna tekna samkvæmt ákvæðum skattalaga, þarf við gerð reikningsskila að taka afstöðu til þess hvernig tekjuskattur er skráður. Í lögum um ársreikninga, sem byggjast á efni 4. tilskipunar Evrópusambandsins, er ekki gert skylt að láta tekjuskatt fylgja því afkomuhugtaki sem þar er kveðið á um. Þess í stað geta fyrirtækið valið milli þess að skrá tekjuskatt eftir því hvernig hann kemur til greiðslu, þ.e. skráning hans miðast við ákvæði skattalaga, eða að skrá tekjuskattinn þegar til hans er stofnað án tillits til þess hvenær hann fellur til greiðslu. Sú aðferð leiðir til tekjuskattsskuldbindinga og er sá háttur nú þegar orðinn býsna algengur hjá íslenskum fyrirtækjum en víða erlendis er skylda að fara eftir honum. Á síðustu árum hafa nokkrar breytingar verið gerðar á erlendum reglum um tekjuskattsskuldbindingar og miðast þessar reglur við það sem nú er tíðkað.

Jafnvel þótt lög um ársreikninga heimili að tekjuskattur sé ekki færður þegar til hans er stofnað vill Reikningsskilaráð mæla með því að tekjuskattur verði færður í samræmi við reglur þessar, enda er það í samræmi við meginreglur góðrar reikningsskilavenju.

Við samningu þessara reglna var aðallega stuðst við erlendar reglur um sama efni, einkum efni frá Alþjóðlegu reikningsskilanefndinni(1). Að nokkru leyti hefur einnig verið tekið mið af skráningu skatta hér á landi að því leyti sem hún hefur verið með öðrum hætti en annars staðar.

Í meginefni reglnanna, sem fylgja hér á eftir, eru reglur um skráningu tekjuskatts settar fram með feitu og skásettu lettri. Þar á eftir fer umfjöllun um einstaka liði eftir því sem tilefni er til. Líta ber á þá umfjöllun sem hluta af reglunum.

Reglur þessar taka til þeirra aðila sem skylt er að fara að lögum um ársreikninga.

(1) Staðall Alþjóðlegu reikningsskilanefndarinnar (International Accounting Standards Committee) tók gildi í endurskoðaðri útgáfu 1. janúar 1998. Staðall þessi er nr. 12 (IAS) og fjallar um tekjuskatt (e. Income Taxes).

Reglur um færslu tekjuskatts

1. Fyrirtæki skal færa tekjuskatt í samræmi við reglur þessar.
2. Kjósi fyrirtæki að færa tekjuskatt þegar til hans er stofnað skal farið eftir reglum þessum. Ef fyrirtæki kýs á hinn bóginn að færa aðeins þann tekjuskatt sem til greiðslu fellur verður að upplýsa í skýringum með reikningsskilum hvaða tekjuskattsskuldbindingar kunni að hvíla á fyrirtækinu og hvaða reiknaðar skattinneignir það kann að eiga þegar svo ber undir. Reglur þessar taka ekki aðeins til útreiknings á tekjuskattsskuldbindingum og reiknuðum skattinneignum, heldur fjalla þær einnig um framsetningu tekjuskatts í reikningsskilum. Reikningsskilaráð mælir sérstaklega með því að fyrirtæki færi tekjuskatt þegar til hans er stofnað, hvort sem hann kemur til greiðslu á næsta ári eða ekki.

Skilgreiningar á hugtökum

3. Helstu hugtök við skráningu tekjuskatts í reikningsskil eru þessi:
 - Reikningshaldsleg afkoma er hagnaður eða tap fyrir skatta samkvæmt reikningsskilum fyrirtækis.
 - Skattaleg afkoma er skattskyldur hagnaður eða frádráttarbært tap á tímabili sem ákvörðuð er í samræmi við reglur skattalaga á hverjum tíma.

- Gjaldfærður (tekjufærður) tekjuskattur er samtala fyrir reiknaðan tekjuskatt tímabils og frestaðan tekjuskatt sem getur annaðhvort leitt til tekjuskattsskuldbindingar eða reiknaðrar skattinneignar.
- Reiknaður tekjuskattur er sú fjárhæð sem ber að greiða í tekjuskatt á næsta tímabili af skattskyldum hreinum tekjum yfirstandandi tímabils.
- Tekjuskattsskuldbinding er sú fjárhæð sem ber að greiða í tekjuskatt á síðari tímabilum vegna skattskylds tímabundins mismunar.
- Reiknuð skattinneign er tekjuskattur sem unnt er að endurheimta síðar vegna:
 - (a) frádráttarbærs tímabundins mismunar,
 - (b) ónotaðs skattafsláttar, eða
 - (c) yfirfærðs ónýttts skattalegs taps.
- Tímabundinn mismunur er mismunur milli bókfærðs verðs eignar eða skuldar í efnahagsreikningi og skattalegsverðs hennar. Tímabundinn mismunur getur ýmist verið:
 - (a) skattskyldur tímabundinn mismunur sem er mismunur sem verður skattskyldur síðar við ákvörðun skattalegrar afkomu og stafar af því að bókfært verð eignar er hærra en skattalegt verð hennar eða að bókfært verð skuldar er lægra en skattalegt verð hennar,
 - (b) frádráttarbær tímabundinn mismunur sem er mismunur sem verður frádráttarbær síðar við ákvörðun skattalegrar afkomu og stafar af því að bókfært verð eignar er lægra en skattalegt verð hennar eða að bókfært verð skuldar er hærra en skattalegt verð hennar.
- Skattalegt verð eignar eða skuldar er sú fjárhæð sem þessi eign eða skuld er metin á við ákvörðun skattalegrar afkomu.

Skattalegt verð

4. Skattalegt verð eignar er sú fjárhæð sem draga má frá tekjum sem af eigninni stafa í framtíðinni. Ef endurheimt eignar leiðir ekki til skattskyldra tekna er skattalegt verð jafnt bókfærðu verði. Dæmi: a) kostnaðarverð vélar er 1.000 og búið er afskrifa eignina til skatts um 300 og er þá skattalegt verð hennar 700; þá fjárhæð má draga frá tekjum sem síðar verða til af notkun vélarinnar, og b) viðskiptakrafa er 500 í lok tímabils og hefur hún orðið til vegna skattskyldra tekna fyrir þeirri fjárhæð og er þá skattalega verðið jafnt bókfærðu verði kröfunnar.

5. Skattalegt verð skuldar er bókfært verð skuldar að frádregnum þeim fjárhæðum sem verða frádráttarbærar síðar og varða skuldina. Dæmi: a) bókfærð áfallin skuld nemur 1.000 en kostnaður sem henni tengist er frádráttarbær við greiðslu og er þá skattalegt verð skuldarinnar núll, b) bókfærð áfallin skuld nemur 2.000 og hefur kostnaður sem henni tengist nú þegar verið dregin frá við ákvörðun skatts og er þá skattalegt verð skuldarinnar 2.000, og c) bókfært verð tekins láns er 3.000 en endurgreiðsla á höfuðstól þess mun engar skattalegar afleiðingar hafa og er þá skattalegt verð lánsins sama og bókfært verð þess.

Bókun reiknaðs tekjuskatts

6. Reiknaðan tekjuskatt tímabilsins og tekjuskatt vegna fyrri ára skal skrá sem skuld hafi hann ekki verið greiddur að fullu. Ef greiðslur uppí reiknaðan tekjuskatt nema hærri fjárhæð en reiknaðum skatti skal færa mismuninn sem eign. Þá skal einnig færa til eignar kröfur sem verða til vegna ákvæða í skattalögum um bakfæranlegan tekjuskatt, þ.e. þegar tekjuskattur fæst endurgreiddur vegna rekstrar á undangengnum árum vegna taps á yfirstandandi ári.

Bókun tekjuskattsskuldbindinga og reiknaðra skattinneigna

7. Tekjuskattsskuldbindingu skal færa vegna alls skattskylds tímabundins mismunar. Tekjuskattsskuldbindingu af fjárfestingu í dóttur- og hlutdeildarfélagum skal skrá í samræmi við grein 17.

8. Það felst í skráningu eigna að bókfært verð þeirra muni fást endurheimt í framtíðinni. Ef bókfært verð eignar er hærra en skattalegt verð hennar verða skattskyldar tekjur af eigninni hærri en sú fjárhæð sem unnt er draga frá þeim tekjum. Þessi mismunur veldur skattskyldum tímabundnum mismun og er hann tilefni færslna á reikninginn tekjuskattsskuldbinding. Smátt og smátt lækkar sú skuld eftir því sem bókfært verð eignarinnar fæst endurheimt. Þegar bókfært verð eigna er hærra en skattalegt verð þeirra hvílir á þeim skuldbinding til þess að greiða skatta og þá skuldbindingu verður að bókfæra. Dæmi: Vél kostaði 150 en bókfært hennar er 100. Samsöfnuð afskrift til skatts er 90 og skatthlutfall er 25%. Samkvæmt þessu er skattalegt verð vélarinnar 60 og tekjuskattsskuldbindingin verður 10, þ.e. 25% af 40, sem er mismunur bókfærðs verðs og skattalegs verðs. Til þess að endurheimta bókfært verð vélarinnar verða skattskyldar tekjur að vera 100 en frádráttur á móti þeim tekjum er aðeins 60 og því hvílir skattkvöð á mismuninum.

9. Tímabundinn mismunur myndast við það að tekjur og gjöld er ekki skráð á sama tímabil í reikningshaldslegu og skattalegu tilliti. Enginn munur er þó á tekju- eða gjaldfærslu þegar til lengdar lætur, heldur er tímasetningin ólík. Dæmi um skattskyldan tímabundinn mismun gætu verið þessi: a) afskrift varanlegra rekstrarfjármuna er ekki eins í bókhaldi og á skattframtali; í heild er þó afskriftin jafnhá en gjaldfærsla hennar er á mismunandi tímabilum, b) afskrift affalla eða gengisauka af skuldabréfum gæti verið með ólíkum hætti á skattframtali og í bókhaldi, c) tekjufærsla af hlutabréfaeign getur verið með ólíkum hætti, því óinnleystur hagnaður kynni að vera færður í bókhaldi en ekki á skattframtali fyrr en við sölu, og d) rannsóknar- og þróunarkostnaður kynni að vera eignfærður í bókhaldi en gjaldfærður á skattframtali og veldur það einnig tímabundnum mismun. Loks gæti tímabundinn mismunur einnig myndast vegna þess að eignir eru skráðar með sérstöku endurmati umfram kostnaðarverð í bókhaldi en ekki á skattframtali. Þá gæti einnig myndast tímabundinn mismunur samkvæmt kaupverðsaðferð við gerð samstæðureikningsskila, sem yrði tilefni til tekjuskattsskuldbindingar, enda væri þá matsverð varanlegra rekstrarfjármuna hærra en skattalegt verð þeirra.

10. Færa ber reiknaða skattinneign vegna alls frádráttarbærs tímabundins mismunar ef líklegt má telja að skattskyldar tekjur í framtíð verði hærri en sá tímabundni mismunur. Reiknuð skattinneign af fjárfestingu í dóttur- og hlutdeildarfélagum skal skrá í samræmi við grein 17.

11. Það felst í skráningu skulda að bókfært verð þeirra verði greitt í framtíð. Ef bókfært verð skuldar er hærra en skattalegt verð hennar, má frekar gera ráð fyrir að greiðsla hennar leiði til frádráttar frá tekjum í framtíð. Þessi mismunur veldur frádráttarbærum tímabundnum mismun og myndar hann reiknaða skattinneign. Dæmi: Ábyrgðarskuldbinding bókfærð á 1.000 en frádráttur færist ekki á skattframtal fyrr en við greiðslu þessara skuldbindinga í framtíð. Í greiðslu skuldarinnar felst eign sem stafar af lægri skatti en ella yrði á lagður. Af þeim sökum verður að mynda reiknaða skattinneign að fjárhæð 250, ef skattþrepið er 25%. Ef greiddar eru 400 á næsta ári vegna skuldbindingarinnar lækkar hin reiknaða skattinneign að sama skapi og verður 150 í lok þess árs. Það getur einnig leitt til myndunar reiknaðrar skattinneignar ef bókfært verð eignar er lægra en skattalegt verð hennar.

12. Tímabundinn mismunur myndast við það að tekjur og gjöld eru ekki skráð á sama tímabil í reikningshaldslegu og skattalegu tilliti. Enginn munur er þó tekju- eða gjaldfærslu þegar til lengdar lætur, heldur er tímasetningin ólík. Dæmi um frádráttarbæran tímabundinn mismun gætu verið þessi: a) ábyrgðarskuldbindingar, b) lífeyrisskuldbindingar en lífeyriskostnaður fæst frádrægin á skattframtali við greiðslu en er færður í bókhaldi þegar hann fellur til, c) bókfært verð eignar er lægra en skattverð þar sem bókhaldsreglur kveða á um niðurfærslu sem ekki er heimil á skattframtali, og d) niðurfærsla viðskiptakrafna gæti verið hærri en heimilt er á skattframtali og leiðir það reiknaðrar skattinneignar.

13. Færa skal reiknaða skattinneign vegna yfurfæranlegs taps að því marki sem líklegt er talið að tapið muni nýtast á móti skattskyldum tekjum í framtíð.

14. Sömu kröfur eru gerðar til myndunar á reiknaðri skattinneign sem stafar af yfurfæranlegu tapi og frádráttarbærum tímabundnum mismun. Þó verður til þess að líta að yfurfæranlegt tap er til vitnis um rekstrarárangur í fortíð og séu engin teikn á lofti um betri rekstur í framtíð eru ekki efni til myndunar reiknaðrar skattinneignar, enda væri þá óvissa um nýtingu þess. Eigi að síður þarf að gera grein fyrir yfurfæranlegu tapi og þeim reiknuðu skattinneignum sem af því stafa í skýringum með reikningsskilum hvort sem reiknuð skattinneign er færð eða ekki.

15. Sérstaklega er nauðsynlegt vegna myndunar reiknaðrar skattinneignar að fyrirtæki líti til eftirfarandi atriða: a) hvort fyrirtæki á nægan skattskyldan tímabundinn mismun sem nýtast mun á móti yfurfæranlegu tapi, b) hvort fyrirtæki mun hafa nægar skattskyldar tekjur áður en réttur til yfurfæranlegs taps fyrnist, c) hvort yfurfæranlegt tap hefur myndast vegna atburða sem ekki er líklegt að muni endurtaka sig, og d) hvort fyrirtæki hafi gert spár um skattgreiðslur sem fela í sér nýtingu á yfurfæranlegu tapi. Að því marki sem ekki er líklegt að tap muni nýtast á móti skattskyldum tekjum síðar skal ekki mynda reiknaða skattinneign.

16. Við hver reikningsskil skal fara fram endurmat á því hvort ekki séu efni til að skrá reiknaða skattinneign sem áður þótti ekki rétt að mynda. Bætt rekstrarskilyrði gætu leitt til þess að ástæða sé til þess að skrá reiknaða skattinneign.

17. Fyrirtæki skal skrá tekjuskattsskuldbindingu vegna alls skattskylds tímabundins mismunar sem stafar af fjárfestingum í hlutdeildar- eða dótturfélagum nema að því marki sem báðum eftirfarandi skilyrðum er fullnægt: a) fjárfestir eða dótturfélag getur stýrt því hvenær tímabundinn mismunur snýst við, og b) tímabundinn mismunur mun líklega ekki snúast við í framtíð. Sömu reglur gilda um skráningu reiknaðrar skattinneignar sem

stafar af frádráttarbærum tímabundnum mismun vegna fjárfestingar í hlutdeildar- og dótturfélögum, hana skal ekki skrá nema ofangreindum tveimur skilyrðum sé fullnægt.

18. Þar sem móðurfélag stýrir í raun arðgreiðslum dótturfélags getur það haft áhrif á viðsnúning tímabundins mismunar sem því tengjast. Þá getur að auki verið nokkrum vandkvæðum bundið að ákvarða tekjuskatt þegar viðsnúningur á tímabundnum mismun á sér stað. Af þeim sökum á móðurfélag ekki að mynda tekjuskattsskuldbindingu ef ekki liggur fyrir hvernig eða hvort hagnaði dótturfélags verður skilað til móðurfélags. Um myndun reiknaðrar skattinneignar vegna fjárfestingar í hlutdeildar- og dótturfélögum gildir sú almenna regla að sé mikil óvissa um nýtingu frádráttarbærs tímabundins mismunar vegna þeirrar fjárfestingar skal ekki skrá reiknaða skattinneign.

Reglur um mælingu tekjuskattsskuldbindinga og reiknaðra skattinneigna

19. Áætlaðan reiknaðan tekjuskatt eða tekjuskattsinneign vegna yfirstandandi tímabils eða fyrri ára skal færa miðað við þá fjárhæð sem ætla má að verði greidd eða innheimt og miðað við það skatthlutfall sem gildir á uppgjörstegi og á grundvelli gildandi laga um tekjuskatt.

20. Reiknaða skattinneign og tekjuskattsskuldbindingu skal færa miðað við það skatthlutfall sem ætla má að gildi þegar tekjuskattur verður greiddur eða innheimtur og á grundvelli gildandi laga um tekjuskatt.

21. Skatthlutfall það sem í gildi er á hverjum tíma skal nota við ákvörðun reiknaðs tekjuskatts og tekjuskattsskuldbindingar. Hafi hins vegar verið ákveðið með lögum hvert skatthlutfall verður á næstu árum skal nota það skatthlutfall sem við á vegna viðsnúnings tímabundins mismunar í framtíð en ekki gildandi skatthlutfall sé það annað.

22. Fyrirtæki ber að færa tekjuskattsskuldbindingu eða reiknaða skattinneign þannig að þær endurspegli þær skattalegu afleiðingar sem hljótast af nýtingu þeirra eigna og skulda sem leiða til slíkra tekjuskattsskuldbindinga og reiknaðra skattinneigna.

23. Það kann að skipta máli við ákvörðun skatthlutfalls hvernig eignir og skuldir eru nýttar. Sé svo skal tekjuskattsskuldbindingin eða reiknaða skattinneignin endurspegla þá nýtingu. Dæmi: Bókfært verð eignar er 100 en skattstofn er 60. Ef eignin er seld yrði söluhagnaður ákvarðaður með 20% tekjuskattshlutfalli en ef eignin er nýtt til fulls og skatthlutfall gagnvart öðrum tekjum er 30% gildir það um myndun tekjuskattsskuldbindingar. Þannig væri tekjuskattsskuldbindingin 8, þ.e. 20% af tímabundna mismuninum ef eignina á að selja, en hins vegar væri tekjuskattsskuldbindingin 12, þ.e. 30% af tímabundna mismuninum ef eignina á að nýta til fulls.

24. Reiknaðar skattinneignir og tekjuskattsskuldbindingar skal ekki færa til núvirðis.

25. Þar sem það er verulegum vandkvæðum bundið að spá fyrir um viðsnúning tímabundins mismunar og samsvarandi skattinneigna og skattskulda, skal skrá þessa efnahagsliði miðað við nafnverðsfjárhæðir. Mjög mismunandi aðferðum kynni að vera beitt í þessu efni og af þeim sökum er þess hvorki krafist né leyft að reiknaðar skattinneignir og tekjuskattsskuldbindingar miðist við núvirðisfærslu.

26. Bókfært verð reiknaðra skattinneigna skal kannað við gerð hverra reikningsskila. Bókfærða verðið skal lækkað að því marki sem nauðsynlegt er með hliðsjón af skertum tekjumöguleikum í framtíð. Slíka lækkun skal bakfæra ef efni standa til með hliðsjón af breyttum og betri tekjumöguleikum í framtíð.

Tekju- og gjaldfærsla reiknaðrar skattinneignar og tekjuskattsskuldbindingar

27. Reiknaða skattinneign og tekjuskattsskuldbindingu skal skrá í rekstrarreikning til ákvörðunar á afkomu viðkomandi tímabils nema að því marki sem tekjuskatturinn varðar atburði eða viðskipti sem færð eru beint á eiginfjárreikninga.

28. Flestar tekjuskattsskuldbindingar og reiknaðar skattinneignir stafa af því að tekjur og gjöld eru ekki færð á sama tímabil í reikningshaldslegu og skattalegu tilliti. Mótbókun við þessa eigna- og skuldaliði er gerð í rekstrarreikning. Bókfært verð reiknaðra skattinneigna og tekjuskattsskuldbindinga getur breyst án þess að um tímabundinn mismun sé að ræða. Ástæður þess gætu verið breytingar á skatthlutföllum eða breytingar á mati

reiknaðra skattinneigna. Hinn frestaði tekjuskattur sem af þessum breytingum hlýst færirst á rekstur nema að því marki sem þær varða tekjuskatt sem áður var færður beint á eiginfjárreikninga.

29. Reiknaður tekjuskattur og frestaður tekjuskattur sem varðar liði sem færðir voru beint á eigið fé skulu einnig færðir þar.

30. Samkvæmt Alþjóðlegum stöðlum um reikningsskil er heimilt í nokkrum tilvikum að gera færslur beint á eigið fé án þess að um innborgun frá eigendum sé að ræða, útborgun vegna kaupa á eigin hlutabréfum eða arðgreiðslu. Dæmi um slíkar færslur væru sérstakt endurmat varanlegra rekstrarfjármuna, leiðréttingar vegna skekkja á fyrri árum og mismunur sem fram kemur við umbreytingu reikningsskila dótturfélaga eða útibúa úr einum gjaldmiðli í annan. Meginreglan er að tekjuskattur sem þessum færslum tengist, hvort sem hann er frestaður eða ekki, skal fylgja viðkomandi eiginfjárfærslum. Sé það vandkvæðum bundið skal eigi að síður skipta tekjuskattinum eftir því sem skynsamlegt þykir í hverju tilviki.

Framsetning

31. Skattinneignum og skattskuldum skal haldið aðgreindum frá öðrum eignum og skuldum í reikningsskilum. Reiknuðum skattinneignum og tekjuskattsskuldbindingum skal haldið aðgreindum frá reiknuðum og álögðum sköttum og skattinneignum.

32. Þegar fyrirtæki gerir greinarmun á skammtíma- og langtímaeignum og skammtíma- og langtímaskuldum, er hvorki heimilt að flokka reiknaðar skattinneignir sem veltufjármuni né tekjuskattsskuldbindingar sem skammtímaskuldir.

33. Fyrirtæki skal fella saman skattinneignir sem teljast veltufjármunir og skattskuldir sem teljast skammtímaskuldir, ef, og aðeins ef, a) fyrirtæki á lagalegan rétt til þess að skuldajafna skattalegum eignum og skuldum, og b) fyrirtæki hefur í hyggju að gera upp þessar eignir og skuldir samtímis.

34. Fyrirtæki eiga venjulega lagarétt til þess að jafna saman skattinneignum og skattskuldum vegna álagðra skatta. Við gerð samstæðureikningsskila þarf hins vegar að huga að lagalegum rétti til slíkrar skuldajöfnunar og ef hann er ekki fyrir hendi er óheimilt að fella sama skattinneignir og skattaskuldir vegna álagðra skatta.

35. Fyrirtæki ber að fella saman reiknaða skattinneign á móti tekjuskattsskuldbindingu, ef, og aðeins ef, a) fyrirtæki á lagalegan rétt til að skuldajafna álögðum skattalegum inneignum og skuldum, b) reiknaða skattinneignin og tekjuskattsskuldbindingin varðar tekjuskatt sem yrði lagður á af sama álagningaraðila og sá skattur yrði lagður annaðhvort á sama fyrirtæki eða fleiri fyrirtæki og þau hafa í hyggju að gera upp skattalega stöðu sína með samjöfnun álagðra skattalegra eigna og skulda.

36. Í því skyni að koma í veg fyrir flókið uppgjör á viðsnúningi tímabundins mismunar og samsvarandi reiknuðum skattinneignum og tekjuskattsskuldbindingum er skylt að fella þessa liði saman enda hafi fyrirtæki rétt til þess að skuldajafna álögðum skattinneignum og skattskuldum. Framsetning skal vera meðal langtímaeigna í flokki langtímakrafna eða í flokki skuldbindinga meðal skulda, allt eftir því hvor fjárhæðin er hærri, þ.e. reiknuð skattinneign eða tekjuskattsskuldbinding.

37. Reiknaðan tekjuskatt af reglulegri starfsemi fyrirtækis skal sýna sérstaklega í rekstrarreikningi.

38. Við gerð reikningsskila er heimilt að fella gengismun af reiknuðum skattinneignum og tekjuskattsskuldbindingum vegna erlendra útibúa eða dótturfélaga inn í reiknaðan tekjuskatt tímabilsins, ef best þykir fara á því. Að öðrum kosti væri slíkur gengismunur flokkaður með fjármunatekjum eða fjármagnsgjöldum eftir því sem við getur átt.

Aðrar upplýsingar

39. Upplýsa skal sérstaklega um helstu efnisþætti gjaldfærðs (eða tekjufærðs) tekjuskatts í skýringum.

40. Eftirfarandi liðir geta falist í gjaldfærðum (eða tekjufærðum) tekjuskatti í rekstrarreikningi: a) reiknaður skattur tímabilsins eða skattinneign tímabilsins, b) leiðréttingar vegna reiknaðs skatts frá fyrra ári, c) tekjuskattsskuldbinding eða reiknuð skattinneign tímabilsins sem stafar annaðhvort af upphafi frestunar eða lokum hennar (viðsnúningi), d) breyting á tekjuskattsskuldbindingu eða reiknaðri skattinneign sem stafa af breytingu á skatthlutfalli, e) fjárhæð áður óinnleysts skattalegs taps sem leiðir til lækkunar á álögðum skatti eða frestuðum skatti, f) frestuðum skatti sem stafar af lækkun reiknaðrar skattinneignar, og g) skattur sem fylgir

leiðréttingum vegna fyrri ára sem færðar eru á rekstur eða skatts sem fylgir reglubreytingum við gerð reikningsskila.

41. Um eftirfarandi atriði er varða færslu tekjuskatts ber að veita upplýsingar í reikningsskilum: a) fjárhæð reiknaðrar skattinneignar og tekjuskattsskuldbindingar sem færður er á eigið fé, b) tekjuskatt sem svarar til óreglulegra rekstrarliða, c) skýringu á tengslum bókfærðs tekjuskatts og reikningshaldslegrar afkomu, d) breytingu á skatthlutfalli miðað við fyrri reikningsskilatímabil, e) fjárhæð frádráttarbærs tímabundins mismunar og yfirfæranlegs taps ef ekki hefur verið mynduð reiknuð skattinneign vegna þessara liða, f) fjárhæð skattskylds tímabundins mismunar hafi ekki verið mynduð tekjuskattsskuldbinding vegna þess liðar, g) fjárhæð reiknaðrar skattinneignar og tekjuskattsskuldbindingar sem stafar af tímabundnum mismun og yfirfæranlegu tapi hafi þessir efnahagsliðir verið færðir; hið sama gildir um gjaldfærðan eða tekjufærðan frestaðan tekjuskatt, og h) fjárhæð tekjuskatts vegna aflagðrar starfsemi á viðkomandi uppgjörstímabili og samsvarandi afkomu og tekjuskatt á fyrri ári vegnar þeirrar starfsemi.

42. Fyrirtæki ber að veita upplýsingar um reiknaða skattinneign ef færsla hennar byggist á því að skattskyldar tekjur verði hærrí en viðsnúningur skattskylds tímabundins mismunar í framtíðinni og ef fyrirtækið hefur verið rekið með tapi á yfirstandandi og undanförunum reikningsskilatímabilum.

43. Það getur verið gagnlegt fyrir lesanda reikningsskila fyrirtækis að fá upplýsingar um þann tekjuskatt sem tilheyrir óreglulegum rekstrarliðum, jafnvel þótt nokkrum erfiðleikum geti verið bundið að skipta tekjuskatti á milli reglulegra og óreglulegra liða, og þegar við á annarra liða. Komi þær upplýsingar ekki beint fram í rekstrarreikningi skal koma þeim á framfæri í skýringum.

44. Upplýsingar sem skýra sambandið á milli reiknað tekjuskatts og afkomu fyrir skatta geta verið mjög gagnlegar fyrir lesendur reikningsskila. Af þeim sökum er gert ráð fyrir að veittar séu upplýsingar í skýringum um sambandið milli þessara liða í rekstrarreikningi þegar þess er þörf.

45. Loks þykir vera gagnlegt fyrir lesendur reikningsskila að fá upplýsingar um reiknaða skattinneign og tekjuskattsskuldbindingu sem ekki hefur þótt ástæða til að færa í bækur og hvað veldur því.

Gildistaka

46. Reglur þessar um skráningu tekjuskatts, sem settar eru samkvæmt heimild í 80. gr. laga um ársreikninga nr. 144/1994, taka til reikningsskila sem samin eru fyrir tímabil sem hefjast 1. janúar 2000 eða síðar. Reikningsskilaráð mælir þó með því að reglurnar verði teknar í notkun fyrr ef unnt reynist.

Reikningsskilaráð
Reykjavík, 17. mars 1999.